

sproget kalder de store Dispensationsfager, det vil sige Sager, som angaa Dispensationer, og som enten skulle gaa til Justitsministeriets Afgjørelse eller som i ethvert Tilfælde dreie sig om vigtige Spørgsmaal, om Spørgsmaal, hvor man maa tage sig nøie i Agt paa Grund af de Konsekventer, som Afgjørelsen let kan drage efter sig. At en saadan Sag varer noget, tager sin Tid, kan ikke undgaaes, og der er ikke Noget at sige dertil. Det er et Offer, som man maa bringe for at faae en god Afgjørelse. Stal der derimod jaffes, og altsaa al Ting drives frem uden at være tilstrækkelig overveiet, faar man ikke nogen god Afgjørelse, men en Afgjørelse, som maa gjøres om igjen næste Gang ved nærmere Overveielse, og derved kommer en Usikkerhed ind i Bygningskommissionens Præcis, som Publikum almindst kan være tjent med. Endelig er der endnu et Moment, som jeg heller ikke kan undlade at fremhæve, fordi det er Noget, vi ere forpligtede til at tage Hensyn til, og det er det, at en saadan Ordning som den, der foreslaas her, sandsynligvis vil blive meget kostbarere for Kommunen. Kjøbenhavns Kommune har ikke nogen Fortunatuspung, som man kan blive ved at tage af, saalænge det skal være uden at finde Bund; Kjøbenhavns Kommune er tværtimod saaledes stillet, at den har et lige saa stort Krav paa, at man skaaner den eller i alt Fald tager billigst Hensyn til dens økonomiske Stilling, som andre Kommuner, og derfor er dette, saaledes uden videre, uden at have hørt Stadens Magistrat, eller dem, der er Stadens Bærger paa det økonomiske Omraade, at gaa hen og foreskrive Ting, der ville forøge Stadens Udgifter i en bestemt Retning, Noget, man maa være varsom med. Jeg tror derfor, at det er et Punkt, man man optage til fornøyet Overveielse, og jeg tror, at naar man — hvad jeg for min Part skal være meget rede til — vil gjøre forskjellige Indrømmelser, sigtende til at afhjælpe de Ulemper, der klæbe ved den nuværende Tilstand, vil man derved kunne opnaa en ligesaa god, eller efter min Mening bedre Ordning, end den, der er foreslaaet her.

Hvad de enkelte Bestemmelser i Forslaget angaar, er der, saaledes som den ærede første Taler omtalte, foregaaet en Forandring med Hensyn til de Betingelser, under hvilke man er forpligtet til, naar man vil udføre et Bygningsarbejde, at lade Naboens Grund undermure eller paa Naboens Grund at lade foretage de Forholdsregler, der ere nødvendige for at hans Grund ikke skal lide ved Arbeidet.

Jeg kan i den Henseende ganske henholde mig til, hvad den første ærede Taler bemærkede; jeg tror ogsaa, at ved den Regel, som man har villet sætte ind i Stedet for den nugældende Regel og Lovforslagets Regel — thi det oprindelige Lovforslags Regel er jo stemmende med den nugældende Retsregel — er man kommen ind paa noget efter min Formening Vilkaarligt og Noget, der ikke har en saa klar principiel Grundvold at hvile paa som den bestaaende Retsregel. Man kan stille det op som en Grundfætning, at naar man vil opføre en Bygning af ualmindelig Karakter, og naar man af den Grund vil gaa dybere ned i Grunden end almindeligt er, maa man ogsaa bære de Udgifter, der paa den Maade paaføres Naboen. Thi Naboen kan ikke være forpligtet til at indrette sig paa Andet end almindelige Byggeforetagender ved Siden af. Men naar man ikke sætter sig Andet for, end at udføre et ganske almindeligt Byggeforetagende, bygge et ganske almindeligt Hus med Kjælder, der ikke er dybere end Kjældere pleie at være, mener jeg rigtignok ogsaa, at den tilfældige Omstændighed, hvor dybt det er nødvendigt for den Byggende at gaa ned for at fundamentere sin Bygning, ikke kan paalægge en særegen Forpligtelse overfor Naboen. Jeg kan derfor ikke sjonne rettere, end at den Regel, der er stillet op her i Lovforslaget i det andet Thing, er en Regel, som man forøvrigt kan mene om, hvad man vil, men den er vilkaarlig, den kan ikke betragtes som et Udtryk for noget egentligt Princip. Dernæst vil jeg med Hensyn til § 15 indrømme, at det jo ogsaa i det andet Thing var Gjenstand for nogen Tvivl, hvorvidt man burde tilstede en saa stor Bygningshøjde, som den her foreskrevne. Ikke alene kan der naturligvis, saaledes som den sidste ærede Taler bemærkede, være Grund til at revidere Redaktionen af §§ 15 og 17, men det er et Spørgsmaal, der ogsaa i Realiteten kan være forskjellige Meninger om, om man bør tillade at gaa saa meget i Høiden, som disse Paragrafer tillade. Hvad § 22 angaar, skal jeg ogsaa bemærke, at jeg, ligesom den første ærede Taler, har stor Betænkelse ved den deri indeholdte Regel. Det er jo for Resten et Spørgsmaal, som ogsaa i det andet Thing fremfaldte Meningsudveklinger fra forskellige Sider og i forskellige Retninger; men som almindeligt Synspunkt betragtet kan man dog vistnok sige, at man bør være meget forsigtig med at indskrænke Tvangsarealet, det vil sige det Areal, der skal lades ubebygget. Vi maa huske paa, at alle mulige Arkitekter spekulere paa at indskrænke dette Tvangsareal til det